

Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς

50 χρόνια από την ανακήρυξη ενός σημαντικού περιβαλλοντικού πνεύμονα

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ:

Μπαρνιάς Αντώνιος, Δασολόγος - Αξυπολύτου Μαρία, Ειδικός Δασικής Προστασίας

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:

Αντώνης Αλιμπέρτης, από τον οδηγό "Ακολουθήστε μας στο Φαράγγι της Σαμαριάς", εκδόσεις Μύστης

Ο Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς, διεθνώς γνωστός για τον πυρήνα του, το περίφημο **Φαράγγι της Σαμαριάς**, αποτελεί μια από τις πλέον θεσμικά κατοχυρωμένες προστατευόμενες περιοχές της Ελλάδας καθώς και έναν από τους σημαντικότερους φορείς ποικιλομορφίας και μοναδικότητας στην Κρήτη αλλά και παγκόσμια, τόσο σε περιβαλλοντικό όσο και σε ιστορικό προφίλ.

Η ανακήρυξη της Σαμαριάς σε Εθνικό Δρυμό το **1962**, αποτέλεσε απλώς το έναυσμα για μια σειρά εθνικών και διεθνών διακρίσεων και τίτλων, τόσο του ομώνυμου φαραγγιού όσο και της ευρύτερης γεωγραφικά περιοχής, όπως **Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους** (1973), **Απόθεμα της Βιόσφαιρας** (UNESCO, 1981), **Βιογενετικό Απόθεμα του Συμβουλίου της Ευρώπης**, περιοχή που προστατεύεται από τη **Σύμβαση της Βαρκελώνης, Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά – IBA** (BirdLife International) και **Καταφύγιο Άγριας Ζωής** ενώ έχει ενταχθεί και στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο **NATURA 2000**, σε εφαρμογή των Κοινοτικών Οδηγιών **79/409** και **92/43** της ΕΟΚ. Επίσης, το Φαράγγι της Σαμαριάς έχει βραβευθεί με το **Εθνικό Δίπλωμα Προστασίας της Φύσεως** (1971) ενώ είναι η μοναδική περιοχή της Ελλάδας που έχει τιμηθεί με το **Ευρωπαϊκό Δίπλωμα** για τις Προστατευόμενες Περιοχές από το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Φέτος, **50 χρόνια** από την ανακήρυξη της περιοχής σε Εθνικό Δρυμό, τα **Λευκά Όρη** εξακολουθούν να ελκύουν καθημερινά εκατοντάδες επισκέπτες από όλο τον κόσμο, οι

οποίοι γοητευμένοι από τη φυσική ομορφιά που προσφέρει ο ορεινός όγκος αλλά και με δέος για ένα τόπο που συνδυάζει ταυτόχρονα το δύσβατο και φιλόξενο τοπίο σε μια εικόνα, επισκέπτονται την περιοχή και βιώνουν τις πολύτιμες εμπειρίες που προσφέρει.

Πράγματι, ο Εθνικός Δρυμός, όχι μόνο έχει την σπάνια ιδιότητα να συνδυάζει αρμονικά σε μια περιοχή, το ορεινό και θαλάσσιο περιβάλλον καθώς και το δασικό και «μαδαρό» (δλδ. γυμνό, χωρίς βλάστηση) στοιχείο αλλά ο εκάστοτε επισκέπτης μπορεί να βιώσει αυτές τις αντιθέσεις σε μια μόνο επίσκεψη, άμεσα και περιεκτικά. Αυτό είναι το οπτικό και αισθητικό αποτέλεσμα της συνδυαστικής δράσης των έντονων τεκτονικών κινήσεων της γης και της τεράστιας διαβρωτικής δύναμης του νερού, που σε συνεργεία με τη γεωγραφική απομόνωση της Κρήτης, συνέβαλαν στην καθιέρωση των Λευκών Ορέων ως ένα μοναδικό σύνολο τοπίων με τεράστιο οικολογικό κεφάλαιο και ιδιαίτερο φυσικό κάλλος.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στα Λευκά Όρη περιλαμβάνονται περισσότερες από **50 κορυφές** με υψόμετρο άνω των **2.000**

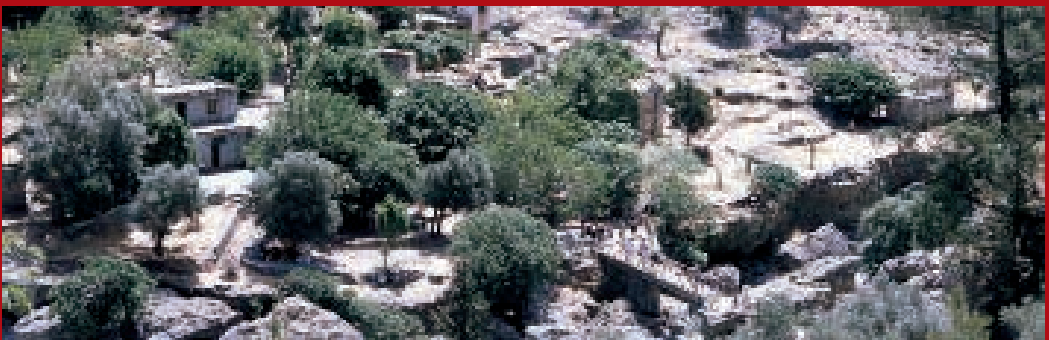
Με συνολικό μήκος 16 περίπου χιλιόμετρα και ξεκινώντας από τα 1250 μέτρα υψόμετρο για να καταλήξει στη θάλασσα, το φαράγγι της Σαμαριάς είναι η ιδανική τομή για να αντιληφθεί κανείς τη μεταβολή του φυσικού περιβάλλοντος από το βουνό μέχρι τη θάλασσα.

μέτρων, πολυάριθμα φαράγγια - επιβλητικές «μαχαιριές» στον ορεινό όγκο όπως αυτά της Σαμαριάς, του Κλάδου, της Ελυγιάς, της Αράδαινας, της Αγίας Ειρήνης και της Ίμπρου, εντυπωσιακά οροπέδια, όπως αυτό του Ομαλού και μια εκτεταμένη ακτογραμμή που διατρέχει το μεγαλύτερο μήκος των νότιων ακτών των Χανίων, ένα παρθένο «παράθυρο» στο Λιβικό Πέλαγος. Για να καταλάβει κανείς τη σημασία που έχει ο Εθνικός Δρυμός σε όλα τα επίπεδα της ζωής, αρκεί να αναλογιστεί

ότι το 40% περίπου της έκτασης του Νομού Χανίων καταλαμβάνεται από την οροσειρά των Λευκών Ορέων.

Παρά το γεγονός της ποικιλομορφίας και πληθώρας των τοπίων και στοιχείων της οροσειράς, ένα είναι το γεωγραφικό σημείο που παραμένει η κορωνίδα των Λευκών Ορέων, και αυτό δεν είναι άλλο από το φαράγγι της Σαμαριάς. Με συνολικό μήκος 16 περίπου χιλιόμετρα και ξεκινώντας από τα 1250 μέτρα υψόμετρο για να καταλήξει στη θάλασσα, το φαράγγι της Σαμαριάς είναι η ιδανική τομή για να αντιληφθεί κανείς τη μεταβολή του φυσικού περιβάλλοντος από το βουνό μέχρι τη θάλασσα. Παράλληλα, αποτελεί μια εξαιρετική περιπατητική εμπειρία και ζωογόνο δράση αναψυχής, ενώ ταυτόχρονα ο επισκέπτης και καταναλωτής του τοπίου αποκτά μια σύντομη εικόνα για τις δυσκολίες που είχε η καθημερινή διαβίωση των κατοίκων του φαραγγιού, πριν αυτό απαλλοτριωθεί και μετατραπεί σε Εθνικό Δρυμό. Το φαράγγι της Σαμαριάς είναι επισκέψιμο για το κοινό από τις αρχές Μαΐου μέχρι και το τέλος Οκτωβρίου από τις 6 π.μ. μέχρι 4 μ.μ. από τις δύο εισόδους, το **Ξυλόσκαλο** (βόρεια είσοδος) στην ορεινή

Ο μόνος αξιόπιστος τρόπος για να αισθανθεί κανείς το δέος που προκαλεί το Φαράγγι της Σαμαριάς και τα Λευκά Όρη είναι να τα επισκεφθεί και να αφεθεί στη δύναμή τους.

πλευρά και την **Αγιά Ρουμέλη** (νότια είσοδος), στην θαλάσσια, ενώ η περίοδος μπορεί να παραταθεί ή να περιοριστεί αναλόγως των καιρικών συνθηκών που επικρατούν. Η διάσχιση διαρκεί κατά μέσο όρο **6 ώρες**, απαιτεί μέτρια φυσική κατάσταση, άνετα ρούχα και ανθεκτικά υποδήματα, ενώ απαγορεύεται η κατασκίηση και διανυκτέρευση.

Η μοναδική ευκαιρία που έχουν οι επισκέπτες να βιώσουν μια και μοναδική διανυκτέρευση στο φαράγγι της Σαμαριάς, είναι κατά το ετήσιο πανηγύρι της εκκλησίας της **Οσίας Μαρίας**, από όπου προήλθε πιθανόν και το

τοπωνύμιο της Σαμαριάς (**Οσία Μαρία – Σία Μαρία – Σαμαριά**), το οποίο διοργανώνεται από τον **Ορειβατικό Σύλλογο Χανίων** με την υποστήριξη του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού και της Διεύθυνσης Δασών Χανίων. Φέτος το πανηγύρι και η καθιερωμένη λειτουργία στην εκκλησία, πραγματοποιήθηκε την **1η** του Μάη με περισσότερους από **120** συμμετέχοντες, οι οποίοι διανυκτέρευσαν την προηγούμενη βραδιά στον οικισμό της Σαμαριάς, απολαμβάνοντας για μια ακόμη χρονιά τις εικόνες, τους ήχους, τα αρώματα και την αρμονία της νύχτας στον οικισμό.

Φέτος, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των 50 χρόνων από την ανακήρυξη του Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς (1962), ο Φορέας Διαχείρισης προγραμματίζει μια σειρά εκδηλώσεων και δράσεων για να τιμήσει, ως ένα ελάχιστο δείγμα ευγνωμοσύνης, τόσο τον μεγαλειώδη αυτό τόπο όσο και τους ανθρώπους που με υπεράνθρωπες, συχνά, προσπάθειες, επιμονή, αυταπάρνηση και αγάπη προσέφεραν και εξακολουθούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε κάθε επίπεδο για

την διατήρηση της φυσιογνωμίας του τόπου και την προστασία των στοιχείων που τον απαρτίζουν.

Μια από τις δράσεις αυτές είναι η έκθεση φωτογραφίας και ελεύθερης έκφρασης σε συνεργασία με φωτογραφικές ομάδες της πόλης των Χανίων, που θα λάβει χώρα στον Ιστιοπλοϊκό Όμιλο Χανίων – Νεώριο Μόρο, με θεματικές κατηγορίες:

α) Φύση και

β) Άνθρωπος & Βουνό

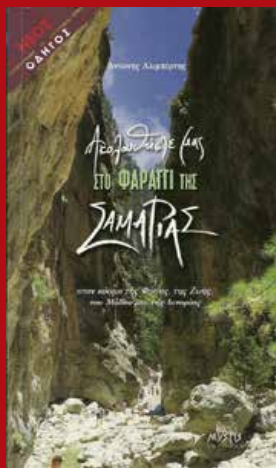
και γεωγραφικό χώρο αναφοράς το σύνολο των Λευκών Ορέων. Στη δράση αυτή μπορούν να συμμετέχουν όσοι επιθυμούν, ανεξαρτήτως ηλικίας και τρόπου ενασχόλησης με τη φωτογραφία. Παράλληλα, θα γίνονται δεκτά και έργα (άλλες εικαστικές δημιουργίες, ποιήματα, μαντινάδες...) από πολίτες που θέλουν να εκφράσουν την αγάπη τους για τα Λευκά Όρη και τη Σαμαριά. Απώτερος σκοπός είναι να αναδειχθεί η μοναδικότητα του τοπίου και των στοιχείων των Λευκών Ορέων καθώς και η στενή αλληλεπίδραση του ανθρώπου και των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων με το ορεινό περιβάλλον του Δρυμού όπως επίσης και η γνωριμία των επισκεπτών με το φυσικό περιβάλλον του Δρυμού και τους ανθρώπους που συνέδεσαν τη ζωή τους με αυτό. Περισσότερες πληροφορίες και ενημερώσεις σχετικά με την έκθεση φωτογραφίας και ελεύθερης έκφρασης

θα αναρτώνται σταδιακά στην ιστοσελίδα του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς. Όσα στοιχεία και να παρατεθούν σε ένα κείμενο, όσες περιγραφές και να γίνουν, όσες εικόνες και να προβληθούν, δεν είναι δυνατόν να αποτυπώσουν ούτε στο ελάχιστο, το δέος που αισθάνεται κανείς, αντικρίζοντας τον ορεινό όγκο του **Γκίγκιλου** στην είσοδο του φαραγγιού της Σαμαριάς, την ζωοφόρο δύναμη που λαμβάνει κατά τη διάρκεια της πεζοπορίας στα Λευκά Όρη, την ηρεμία που πλανάται στον αέρα κάτω από τα δασωμένα μονοπάτια, την ευχαρίστηση που βιώνει όταν αντικρίζει το Λιβυκό Πέλαγος, το πλημμύρισμα των αισθήσεων όταν δοκιμάζει τις ντόπιες γεύσεις ή ξεδιψάει από τα νερά των πηγών, την πρωτόγνωρη αίσθηση της μυρωδιάς των αρωματικών φυτών, το θαυμασμό για την αγέρωχη εικόνα των κρητικών αιγάγων, τη λύπη όταν απομακρύνεται από το περιβάλλον του Δρυμού και επανέρχεται στους αστικούς ρυθμούς. Ο μόνος αξιόπιστος τρόπος είναι να επισκεφθεί και να αφηθεί στη δύναμη των Λευκών Ορέων.

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς:

<http://www.samaria.gr>

Τηλ: 2821045570, Fax: 2821059777

Η μετάβαση στη Σαμαριά γίνεται: με τουριστικά γραφεία και με λεωφορεία από τα Χανιά (τηλ. **2821093306**). Η επιστροφή γίνεται με πλοίαρτα από Αγια-Ρουμέλη προς Χώρα Σφακίων και Παλαιόχωρα.

Χρήσιμα τηλέφωνα: Αστυνομία Χώρας Σφακίων: **2825091205**, Λιμεναρχείο Χώρας Σφακίων: **2825091292**, Δασική Υπηρεσία Σαμαριάς: **2825091276**, Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος: **2821044647**. **Ιατρική Περίθαλψη:** Αγια-Ρουμέλη το καλοκαίρι, Σαμαριά το καλοκαίρι, Ανώπολη όλο το χρόνο, Χώρα Σφακίων όλο το χρόνο, Παλαιόχωρα όλο το χρόνο. **Η προστασία του φαραγγιού είναι υπόθεση όλων μας!**

Φωτογραφικό υλικό και πληροφορίες από το βιβλίο του Αντώνη Αλιμπέρτη, "Ακολουθήστε μας στο Φαράγγι της Σαμαριάς", στον κόσμο της Φύσης, της Ζωής, του Μύθου και της Ιστορίας. Εκδόσεις Μύστης (τηλ. 2810226518).